

การสืบทอดและการดำรงอยู่ของมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย*

THE INHERITANCE AND EXISTENCE OF MUAY CHAIYA MARTIAL ARTS IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY

สุวิมล เวชวิโรจน์

Suwimon Vatviroj

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี ประเทศไทย

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University, Suratthani, Thailand

Corresponding author E-mail: suwimon026@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสืบทอดและการดำรงอยู่ของมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยกลุ่มครูมวยไชยาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในชุมชนและนอกชุมชน จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ ข้อมูลเอกสาร แผ่นบันทึกภาพเคลื่อนไหวมวยไชยา การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์ภาคสนามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า การสืบทอดความเป็นมาของมวยไชยา จำแนกออกเป็น 3 ยุค คือ ยุคที่หนึ่ง มวยไชยาเพื่อป้องกันข้าศึกศัตรูและเป็นนายทหารคอยดูแลรักษาความปลอดภัยของพระมหากษัตริย์ ยุคที่สอง มวยไชยาเพื่อการสมโภช เล่าสืบทอดกันมาในรูปแบบมุขปาฐะ และยุคที่สาม มวยไชยาเพื่อการพาณิชย์ การสืบทอดวัฒนธรรมมวยไชยาออกมาในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการ ครูสอนศิษย์ ศิลปะและนาฏศิลป์ และการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ส่วนการดำรงอยู่ของมวยไชยา จำแนกเป็น 4 ประการ กล่าวคือ ประการแรก การนำเสนอผ่านกระบวนการทางวิชาการ ได้แก่ ตำราวิชาการ หลักสูตรการเรียนการสอน รายงานการศึกษาค้นคว้า และบทความวิชาการ ประการที่สอง มวยไชยาในกระแสการท่องเที่ยว ได้แก่ มวยไชยาผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งในสินค้าทางวัฒนธรรม งานประเพณี มวยในเวทีนานาชาติ การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น ประการที่สาม มวยไชยาทำให้เกิดศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ ได้แก่ รูปเคารพครูมวย วัตถุมงคล ประติมากรรม ชุดการแสดง ท่าออกกำลังกาย และการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นการเผยแพร่วัฒนธรรมมวยไชยาขยายออกไปในวงกว้าง

คำสำคัญ: การสืบทอด, การดำรงอยู่, มวยไชยา, ศิลปะการต่อสู้, สังคมไทยร่วมสมัย

Abstract

This research article aims to study the inheritance and existence of Muay Chaiya martial arts in contemporary Thai society by using qualitative research methods. The informants were the Muay Chaiya masters and those involved in and outside the community. Number of people 10 people. The research tools were documents, Muay Chaiya VDO recordings, in-depth interviews, and field observations. Descriptive data analysis. The results showed that the inheritance of Muay Chaiya was divided into 3 eras: the first era was Muay Chaiya to protect from enemies and was a

military officer in charge of protecting the safety of the King; the second era was Muay Chaiya for celebrations that were carried on in an oratory style; and the third period was Muay Chaiya for commercial purposes. The inheritance of Muay Chaiya culture includes academic writings, masters and students, sculptures, dancing arts, and media presentations. Moreover, the existence of Muay Chaiya can be divided into four aspects: first, the presentation through the academic process, including textbooks, curricula, research reports, and academic articles. Secondly, Muay Chaiya is part of the tourism trend, which includes cultural products such as Muay Chaiya combined with traditions, Muay Chaiya in the international arena, and Muay Chaiya promoting careers and generating income for the local community. Thirdly, Muay Chaiya created new forms of art, including Muay Chaiya grandmaster icons, sacred objects, sculptures, performance sets, and exercise poses. Fourthly, the presentation of Muay Chaiya through the mass media. In conclusion, all the above studies reflect the widespread dissemination of Muay Chaiya culture.

Keywords: Inheritance, Existence, Muay Chaiya, Martial Arts, Contemporary Thai Society

บทนำ

มวยไทย นับว่าเป็นศิลปะป้องกันตัวที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพชนนับตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรีเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จึงนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าวัฒนธรรมมวยเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ผันผ่านตามกาลเวลา ผ่านการเรียนรู้มาในแต่ละยุคสมัย และเกิดการต่อสู้ ต่อรองเพื่อความอยู่รอดของวัฒนธรรมเอง (ประสิทธิ์ ทองแจ่ม และสมบุญรณ์ ตะปิโนนา, 2558) ซึ่งกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ เช่น จังหวัดนครราชสีมา (โคราช) ลพบุรี และสุราษฎร์ธานี จนสามารถผูกเป็นคำกลอนได้ว่า “มวยหมัดหนักเมืองโคราช มวยฉลาดเมืองลพบุรี มวยท่าดีท่าสวยไชยา”

มวยไชยาแสดงออกให้เห็นอย่างเด่นชัดในแง่ของมวยท่าดีท่าสวยสะท้อนให้เห็นความเป็นวัฒนธรรมมวยประจำท้องถิ่นของอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีมาช้านาน จากหลักฐานและคำบอกเล่าสืบทอดกันมาบ่งชี้ว่ามีครูมวยใหญ่จากพระนคร บ้างก็ว่าเป็นขุนศึกแม่ทัพแห่งกรุงรัตนโกสินทร์เดินทางมาที่เมืองไชยา ได้ออกบวชเป็นพระชื่อ “พ่อท่านมา” ไม่มีใครทราบของท่านมีชื่อจริงว่าอย่างไร ได้ถ่ายทอดวิชาการต่อสู้ไว้ให้แก่ชาวเมือง และศิษย์ที่ทำให้มวยไชยาเป็นที่รู้จักมากที่สุด ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เจ้าเมืองไชยาในตอนนั้น คือ พระยาวชิรธรชัย (ข้า ศรียาภัย) ท่านสนใจและให้การสนับสนุนมวยไชยา ถึงขนาดฝากตัวเป็นศิษย์ด้วยอีกคนหนึ่ง มวยไชยาในยุคนี้จึงมีชื่อเสียงไปทั่วสารทิศ จนกระทั่งมีศิษย์เอกของเจ้าเมืองไชยา คือ นายปล่อง จำนทอง ชาวบ้านตำบลเลม็ดได้ถูกส่งตัวไปชกมวยหน้าพระที่นั่ง ณ ท้องสนามหลวง ผลปรากฏว่าได้มีการพระราชทานยศให้เป็นนักมวยไทยไชยาเป็น “หมื่นมวยมีชื่อ” และยังให้เป็นมวยประจำพระองค์อีกด้วย (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2557) สมัยต่อมามวยไชยาถูกบรรจุเข้าเป็นส่วนหนึ่งในงานเทศกาลงานฉลองหรือสมโภชพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้เมื่อแห่งพระพุทธรูปทางบกเสร็จจะนำเชือกที่ลากมาซึ่งเป็นวงกลมทำเป็นสนามเวทีมวย การจับคู่มวยในสมัยนั้นไม่มีการชั่งน้ำหนักเพียงแต่ให้รูปร่างพอพัดพอเหวี่ยงกันก็เป็นการใช้ได้ หรือถ้ารูปร่างต่างกันมากก็ต้องแล้วแต่ความสมัครใจของคู่ต่อสู้ ปัจจุบันทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ขับเคลื่อนมวยไชยามาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาไปสู่การจัดการท่องเที่ยว โดยวางเป้าหมายไว้ในยุทธศาสตร์ของจังหวัดใน 2 ด้าน คือ มวยไชยานำมาส่งเสริมอาชีพสามารถสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น และจัดกิจกรรมการแข่งขันมวยไชยาสู่นานาชาติ อีกทั้งยังมีการเผยแพร่วัฒนธรรมมวยไชยาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งผ่านสื่อมวลชนหลายแขนง เช่น ภาพยนตร์ รายการทีวี คลิปยูทูบ หรือแม้แต่ศูนย์ฝึกสอนวิชามวยไชยา (ร่อเฟด ละอาด, 2566)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามวยไชยามีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน จึงควรค่าแก่การอนุรักษ์ ส่งเสริม สานต่อให้เป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะลูกหลานเมืองมวยจึงสนใจศึกษามวยไชยาในแง่ของการสืบทอด การดำรงอยู่ของศิลปะการต่อสู้ในสังคมร่วมสมัย ซึ่งสังคมร่วมสมัยนี้เองจะสะท้อนให้เห็นความเป็นมาของวัฒนธรรมในอดีตของชุมชนจนถึงปัจจุบัน ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยคาดหวังงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างกว้างขวาง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจพลวัตผ่านการต่อสู้ในสายเลือดนักมวยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนจะทำให้เข้าใจการต่อรองภายใต้บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจรากเหง้าและวัฒนธรรมท้องถิ่นของมวยไชยาได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสืบทอดมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย
2. เพื่อวิเคราะห์การดำรงอยู่ของมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการสืบทอดและการดำรงอยู่ของศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แผ่นบันทึกภาพ เคลื่อนไหวมวยไชยา การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์ภาคสนามโดยกำหนดขอบเขตเฉพาะมวยไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยกลุ่มครูมวยและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกชุมชน จำนวน 10 คน ในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย 1 ปี ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลแบบสามเส้า (Data triangulation) โดยให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอ่านข้อมูลและทักท้วงหรือเสนอแนะข้อมูลที่ได้ทำมาเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องแม่นยำ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอใบรับรองจริยธรรมในมนุษย์ก่อนที่จะลงสนามวิจัย เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยเริ่มตั้งแต่แสดงเอกสารชี้แจง และเอกสารแสดงความยินยอมแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการเก็บข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการสืบทอดและการดำรงอยู่ของศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย ผู้วิจัยใช้แนวคิดของศิริพร ณ ถลาง เป็นแนวคิดหลัก ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคติชนสร้างสรรค์ไว้ จำนวน 5 แนวคิด ได้แก่ 1) ข้อมูลทางวัฒนธรรม (Folklore vs Fakelore) 2) มรดกทางวัฒนธรรม (Authenticity) ทำให้วัฒนธรรมกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรม 3) ภาพตัวแทน (Representation) ผ่านกลไกทางภาษาในบริบทการท่องเที่ยว จากภาพถ่ายการแสดงและสินค้าที่ระลึกกลายเป็นสิ่งแทนประสบการณ์จากการท่องเที่ยว 4) ประเพณีประดิษฐ์ (Invented Tradition) 5) การนำเสนออัตลักษณ์ (Identity) ของกลุ่มชนท้องถิ่น (ศิริพร ณ ถลาง, 2559) นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ประกอบตัวอย่าง

ผลการวิจัย

การศึกษาการสืบทอดความเป็นมาและการดำรงอยู่ของมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัยมีประเด็นวิเคราะห์ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การสืบทอดมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย ผลการวิเคราะห์จำแนกออกเป็น 3 ยุคที่สำคัญ ดังนี้

1.1 มวยไชยาเพื่อป้องกันข้าศึกศัตรู (อดีต-พ.ศ. 2453) ในที่นี้คือเรื่องเล่าผ่านการรับรู้ของครูมวยประจำท้องถิ่น อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในการร่วมศึกป้องกันบ้านเมืองมาคู่ขนานกับสังคมไทยมาช้านาน จากประวัติความเป็นมากล่าวถึงต้นกำเนิดมวยไชยา เกิดขึ้นในช่วงปลายรัชกาลที่ 3 มีพระภิกษุรูปหนึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า “พ่อท่านมา” ท่านเป็นชาวกรุงเทพมหานคร มีปัญหาหลบหนีมาอยู่เมืองไชยา

ด้วยเรื่องใดไม่ปรากฏ ภายหลังท่านมาเป็นสมภารวัดทุ่งจับช้าง ปัจจุบันวัดนี้เป็นวัดร้าง ชาวบ้านเล่าสืบต่อกันว่า ภิกษุรูปนี้เป็นครูมวยฝีมือดี สามารถสอนคนหนุ่มในหมู่บ้านให้มีใจรักในด้านศิลปะมวยไทย ต่อมาในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เจ้าเมืองไชยาในตอนนั้น คือ พระยาวชิรธรราช (ข้า ศรียาภัย) ท่านสนใจและให้การสนับสนุนมวยไชยา ถึงขนาดฝากตัวเป็นศิษย์ด้วยอีกคนหนึ่ง มวยไชยาในยุคนั้นจึงมีชื่อเสียงไปทั่วสารทิศ จนกระทั่งมีศิษย์เอกของเจ้าเมืองไชยา คือ นายปล่อง จำนทอง ชาวบ้านตำบลเลม็ด และถูกส่งตัวไปชกมวยหน้าพระที่นั่ง ณ ท้องสนามหลวง ผลปรากฏว่าได้พระราชทานยศเป็น “หมื่นมวยมีชื่อ” พร้อมกับผู้ชนะอีก 2 คน คือ มวยลพบุรี เป็น “หมื่นมือแม่นหมัด” และมวยโคราช เป็น “หมื่นขจัดเชิงชก” จนกระทั่งมีผู้กล่าวยกย่องนักมวยทั้งสามว่า “หมัดหนักโคราช ฉลาดลพบุรี ท่าดีไชยา” อย่างไรก็ดี ด้วยความดีความชอบดังกล่าว นักมวยทั้งสามจึงไม่ต้องเสียส่วยอากร แม้มีความผิดก็ให้กรมการเมืองพิจารณาลดหย่อนผ่อนโทษได้ตามสมควร และยังเป็นมวยประจำพระองค์ในยามศึกสงครามอีกด้วย (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2557)

1.2 มวยไชยาเพื่อการสมโภช (พ.ศ. 2454-พ.ศ. 2557) ในที่นี้คือเรื่องการชกมวยถูกบรรจุเข้าเป็นส่วนหนึ่งในงานเทศกาล งานฉลองหรือสมโภช ทั้งนี้จากการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 สถานการณ์ คือ สถานการณ์แรก งานแห่พระพุทธรูปทางบกในเดือน 11 พระยาวชิรธรราช เจ้าเมืองไชยาจัดให้มวยไชยาอยู่ในงานแห่พระพุทธรูปทางบกและงานสมโภชพระบรมธาตุไชยา และศาลาเก้าห้อง ทั้งนี้เมื่อแห่พระพุทธรูปทางบกเสร็จจะนำเชือกที่ลากมาซึ่งเป็นวงกลมทำเป็นสนามเวทีมวย เมื่อสมโภชเสร็จประชาชนทั่วไปรวมทั้งเจ้านายก็ไปพร้อมกันที่หน้า พระบรมธาตุไชยา และศาลาเก้าห้องเพื่อเฝ้ารอชมคู่มวยของแต่ละแห่งที่ทยอยเดินทางเข้ามาเพื่อจับคู่ชกกัน โดยมีพระยาวชิรธรเจ้าเมืองไชยาเป็นประธาน การจับคู่มวยในสมัยนั้นไม่มีการชั่งน้ำหนักเพียงแต่ให้รูปร่างพอพัดพอเหวี่ยงกันก็เป็นการใช้ได้ หรือถ้ารูปร่างต่างกันมาก ก็ต้องแล้วแต่ความสมัครใจของคู่ต่อสู้ (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2557) และสถานการณ์ที่สอง งานบุญใหญ่ในวันมาฆบูชาเป็นประจำทุกปี จัดขึ้นที่หน้าสถูปบรรจุอัฐิของท่านมา อดีตเจ้าอาวาสวัดทุ่งจับช้าง อำเภอพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานีในฐานะบรมครูมวยไชยา โดยมีนักมวยนักศึกษา และประชาชนเดินทางไปกราบไหว้ และรាំมวยไชยาถวายหน้าสถูปบรรจุอัฐิของท่านมา

1.3 มวยไชยาเพื่อการพานิช (พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน) จังหวัดสุราษฎร์ธานีขับเคลื่อนมวยไชยาโดยใช้แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาไปสู่การจัดการท่องเที่ยว โดยวางเป้าหมายไว้ในยุทธศาสตร์ของจังหวัดไว้ใน 2 ประการ คือ ประการแรก มวยไชยาส่งเสริมด้านอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น โดยเฉพาะค่ายมวยไชยามีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และในสายเลือดครูมวยยังเข้าไปฝึกซ้อมมวยไชยาให้กับเยาวชนในพื้นที่อำเภอไชยา กว่า 50 ชีวิต เพื่อสร้างฐานรากในด้านทักษะมวยไชยาให้กับเยาวชน และประการที่สอง มวยไชยานำมาใช้ในการรองรับการท่องเที่ยวในระดับชาติและระดับนานาชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับคัดเลือกให้จัดกิจกรรมแข่งขัน “มวยไทยไชยาสู่นานาชาติ” โดยจัดการแข่งขันขึ้นที่เวทีชั่วคราวแหลมโพธิ์ ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายในงานมีการแข่งขันชกมวยทั้งหมด 8 คู่ เริ่มตั้งแต่เวลา 18.00-20.00 น. นับเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ชาวต่างชาติทั้งเอเชีย ยุโรปหรืออเมริกาที่ปัจจุบันหันมาฝึกฝนและชื่นชอบมวยไทยกันมากขึ้น โดยเฉพาะนักชกต่างชาติชื่นชมศิลปะการป้องกันตัวในแบบ “มวยไทยไชยา” กันมากขึ้น กิจกรรมมวยไทยไชยาในครั้งนี้ยังส่งผลให้จังหวัดมีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวของภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่ติดระดับประเทศ ระดับโลกหลายแห่ง ทำให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างดี และยังช่วยเผยแพร่ศิลปะการป้องกันตัวในแบบมวยไทยไชยาได้อีกด้วย (กิตติพันธ์ ปัญญาอภิวังค์, 2566)

2. การดำรงอยู่ของมวยไชยาในสังคมร่วมสมัย จำแนกออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 การดำรงอยู่ของมวยไชยามีการนำเสนอผ่านกระบวนการวิชาการ ในอดีตมวยไชยา

ได้รับการถ่ายทอดในรูปแบบปากต่อปากหรือมุขปาฐะ ต่อมารูปแบบของการถ่ายทอดถูกบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อบอกเล่าเรื่องราวจากคนรุ่นหนึ่งที่มีการถ่ายทอดกันมาอย่างยาวนาน ดังนั้นการดำรงอยู่ในสังคมร่วมสมัย

มวยไชยาจึงมีการนำเสนอผ่านกระบวนการทางวิชาการในหลายรูปแบบ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท กล่าวคือ ประเภทแรก การนำเสนอตำรามวยไชยา จากการเรียบเรียงผลงานการศึกษาออกมาเป็นคัมภีร์มวยไชยา ศิลปะหมัดคาดเชือก ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ส่งเสริมให้มวยไชยาเข้าถึงกลุ่มเยาวชน โดยผ่านระบบตำราหรือเอกสารประกอบการเรียนรู้ของนักเรียนหรือผู้ที่สนใจ โดยบรรจุเนื้อหาในด้านองค์ความรู้และทักษะกระบวนการเพื่อให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในฐานะผู้สืบทอด ผู้รับภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ประเภทที่สอง การนำเสนอมวย ไชยาในรูปแบบของหลักสูตรมวยไชยาถูกบรรจุไว้ตามค่ายมวยต่าง ๆ เช่น บ้านครูแปรง ฯ สถาบันอนุรักษ์มวยไทยไชยา ค่ายศรีวนาไชยรัตน์ ค่ายมวยไชยาบ้านช้างไทย ฯลฯ มีทั้งการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัวที่ค่าย และยังมีการเรียนจากเว็บไซต์หลักสูตรออนไลน์ ประเภทที่สาม การนำเสนอมวยไชยาในรูปแบบรายงานการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ในระดับมหาบัณฑิต หรืองานวิจัยที่ผ่านมามีผู้สนใจศึกษามวยไชยาในหลากหลายด้าน เช่น ด้านมวยไทยศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และด้านการออกแบบตกแต่ง และประเภทที่สี่ การนำเสนอมวยไชยาในรูปแบบบทความวิชาการ จากการรวบรวมบทความตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2566 เช่น การศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมกีฬามวยไชยา เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และบทวิจารณ์หนังสือองค์ความรู้มวยไชยา

2.2 การดำรงอยู่ของมวยไชยาในกระแสการท่องเที่ยว รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นภารกิจสำคัญอยู่ในแผนปฏิบัติราชการ ด้วยเล็งเห็นว่าธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ประเทศมีอยู่แล้วมาเป็นทุนในการประกอบการในหลายรูปแบบ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท กล่าวคือ ประเภทแรก สินค้าทางวัฒนธรรม ในด้านหัตถศิลป์ โดยเฉพาะอาชีพศึกษา สุราษฎร์ธานีได้จัดทำมวยไชยาเป็นของที่ระลึกเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของทางจังหวัดในรูปแบบของสินค้าทางวัฒนธรรม เช่น กรอบรูป 9 กระบวนท่ามวยไชยา เสื้อมวยไชยา ประเภทที่สอง การดำรงอยู่ของมวยไชยาสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและสร้างเครือข่ายทางสังคม เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานีเข้าไปมีบทบาทในการจัดงานประเพณี “ไชยา มหานครศรีวิชัย” ภายในงานมีกิจกรรมแห่ผ้าห่มพระบรมธาตุไชยา และการสาธิตมวยไชยา ประเภทที่สาม การดำรงอยู่ของมวยไชยาการแข่งขันในระดับชาติและระดับโลก โดยทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับคัดเลือกให้จัดกิจกรรมแข่งขัน “มวยไทยไชยาสู่นานาชาติ” การแข่งขันจัดขึ้นที่เวทีชั่วคราวแหลมโพธิ์ ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ชาวต่างชาติ ทั้งเอเชีย ยุโรปและอเมริกาที่ชื่นชอบศิลปะการป้องกันตัวในแบบมวยไชยา ได้เข้ามามีส่วนช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ประเด็นที่สี่ การดำรงอยู่ของมวยไชยาทำให้เกิดความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในระดับปัจเจกและระดับชุมชน ทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้กำหนดให้มวยไชยาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น พร้อมทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยให้ยั่งยืน เพื่อเป็นการรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ โดยขณะนี้มียาวชนในอำเภอไชยากว่า 50 คน สนใจเข้าร่วมรับการฝึกฝนมวยไชยา เพื่อสืบทอดเจตนาให้มวยไชยาไม่มีวันสาบสูญ

2.3 มวยไชยาทำให้เกิดศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ ทศวรรษ 2560 เป็นช่วงเวลาที่ภาครัฐพยายามส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การดำเนินการนี้ทำให้ชุมชนนำทุนทางวัฒนธรรมไปใช้ในเชิงสร้างสรรค์ โดยการต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้นและการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขึ้นใหม่ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท กล่าวคือ ประเภทแรก รูปเคารพบรมครูมวยไชยา “พ่อท่านมา” ประดิษฐานอยู่ที่วัดทุ่งจับช้างถือเป็นต้นกำเนิดมวยไชยา ภายในรูปเคารพบรรจุศพของพ่อท่านมา และเป็นที่เคารพนับถือแก่นักมวยที่ปรารถนาความสวัสดิ์มีชัย และประชาชนเดินทางไปกราบไหว้ หากสมความปรารถนาต้องรำยรำมวยถวายหน้าเจดีย์บรรจุอัฐิของหลวงพ่อ ประเภทที่สอง วัตถุมงคลพ่อท่านมา จัดทำเป็นรูปหล่อพ่อท่านมาหรือหลวงพ่มาไว้สำหรับบูชาตั้งหน้ารถ ประเภทที่สาม อนุสาวรีย์และรูป

ปั้นมวยไชยา ประติมากรรมปูนปั้นมวยไชยา ด้านล่างฐานมีแผ่นป้ายบอกเล่าประวัติความเป็นมาและท่ามวยไชยา และประเภทที่สี่ การเกิดผลงานนาฏศิลป์ มวยไชยาได้กลายมาเป็นการแสดงสำคัญในพิธีเปิดงานประเพณี เช่น การแสดงมวยไชยาที่พระบรมธาตุไชยา การประกวดความสามารถพิเศษ ดาว-เดือนของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ การสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบการแสดงมวยไทยไชยา

2.4 การดำรงอยู่ของมวยไชยามีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ามีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการสื่อสาร สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท กล่าวคือ ประเภทแรก การมีช่องทางการสื่อสารรูปแบบใหม่ เช่น การนำศิลปะการต่อสู้มวยไชยามาเผยแพร่ในสติกเกอร์ไลน์ รวมถึงการเขียนบอกเล่าโดยบุคคลผ่านเฟซบุ๊กและโปรแกรมไลน์ ตลอดจนมีการนำเสนอในรูปแบบสื่อประสมในเว็บไซต์ยูทูบ และรายการโทรทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อบอกเล่าประวัติความเป็นมาของมวยไชยา กระบวนท่ามวยไชยามาแนะนำผ่านสื่อรูปแบบใหม่ ประเภทที่สอง การมีช่องทางการสื่อสารในรูปแบบหนังสือนิทาน การนำเสนอข้อมูลมวยไชยาในด้านการต่อสู้ด้วยความแข็งแกร่งมาขยายความ จนเกิดเป็นหนังสือนิทาน “เณรแก้วกับน้อยไชยา” โดยเฉพาะ “เณรแก้ว” ผู้รักคุณธรรม และ “น้อยไชยา” เจ้าหนูนักมวยไชยาเป็นตัวแทนของนักมวยไชยา ศาสตร์ตราแห่งการต่อสู้และผจญภัยอย่างกล้าหาญ เขียนโดยมูลนิธิจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ โดยใช้ นามปากกาว่า สอนโมกข์กรุงเทพ สำนักพิมพ์นามมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์ และประเภทที่สาม การมีช่องทางการสื่อสารรูปแบบภาพยนตร์ ภาพยนตร์เรื่อง “ไชยา” โดยมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับลูกผู้ชายสามคนที่ประกาศอาณัติเลือดนักสู้ ในการแบกรับการต่อสู้มวยไทยไชยาเพื่อก้าวเข้ามาสู่สังเวียนนักสู้ในกรุงเทพมหานคร จนทำให้มวยไชยาเป็นที่รู้จักและโด่งดังเป็นอย่างมาก ต่อมาศิลปะการป้องกันตัวแบบมวย ไชยาถูกตีแผ่อีกครั้งในภาพยนตร์เรื่ององค์บาก นำโดยจาพนม ผลงานการกำกับของปรัชญา ปิ่นแก้ว เป็นการนำ “ท่าอย่างสามชุก” หนึ่งในศิลปะการต่อสู้ขั้นพื้นฐานของมวยไทยไชยา และการนำ “ศาสตร์แห่งอาวุธทั้ง 9” (Art of Nine Limbs) หรือเรียกว่า “นวอาวุธ” คือ หมัด 2 ศอก 2 เข่า 2 เท้า 2 และ หัว 1 มาใช้เป็นอาวุธในการป้องกันตัว (ร้อเฟ็ด ละอาด, 2566) อาจกล่าวได้ว่าการนำเสนอมวยไชยาผ่านรูปแบบของสื่อมวลชนมีอิทธิพลทำให้ประวัติความเป็นมาของมวยไชยาและท่ามวยไชยาปรากฏอยู่ในพื้นที่ใหม่ เกิดการขยายพื้นที่ออกไปในวงกว้าง และสามารถดึงดูดผู้คนมาเข้าร่วมกิจกรรมหรือรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับมวยไชยามากขึ้น

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การสืบทอดและการดำรงอยู่ของมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัย” ที่ผ่านมาข้างต้น ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การศึกษามวยไชยาในมุมมองด้านการสืบทอดทางคติชนวิทยา พบว่า ในอดีตตำนานมวยไชยาเล่าขานสืบทอดกันมาในรูปแบบมุขปาถะจากรุ่นสู่รุ่น จากการรับรู้เรื่องราวของมวยไชยาว่าใช้เป็นศิลปะการต่อสู้ในยามศึกสงครามหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งมวยคู่บารมีขององค์พระมหากษัตริย์ ในเวลาต่อมามวยไชยาได้ถูกเปลี่ยนผ่านมาเป็นเจ้าเมืองหรือหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ดูแลจึงกลายเป็นมวยไชยาเพื่อการสมโภชในงานประเพณีเนื่องในวันชักพระบวชของอำเภอไชยา วันสำคัญทางศาสนาจึงนำมวยไชยามาผนวกเป็นส่วนหนึ่งของงานประเพณี ปัจจุบันมวยไชยาได้กลายเป็นพานิชการสืบทอดเรื่องราวผ่านวัฒนธรรมมวยไชยาแบ่งออกเป็น 6 ประการ กล่าวคือ ประการแรก งานเขียนเชิงวิชาการ แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก ตำรามวยไชยา จากการเรียบเรียงผลงานการศึกษาออกมาเป็นคัมภีร์มวยไชยา ศิลปะหมัดคาดเชือก ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประเด็นที่สอง รายงานการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ในระดับมหาบัณฑิต และประเภทที่สาม การนำเสนอมวยไชยาในรูปแบบบทความวิชาการ ประการที่สอง ครูสอนศิษย์ โดยเฉพาะในช่วงที่มวยไชยาก้าวเข้าสู่ยุคมวยเพื่อการพานิช มีคนรุ่นใหม่ที่มาฝึกหัดมวยไชยาในรูปแบบของหลักสูตรมวยไชยาถูกบรรจุไว้ตามค่ายมวยต่าง ๆ ประการที่สาม รูปเคารพบรมครูมวยไชยา ประการที่สี่ ศิลปะและนาฏศิลป์งานปูนปั้นมวยไชยา ประการที่ห้า ผลงาน

นาฏศิลป์ ออกมาเป็นชุดการแสดงสำคัญในพิธีเปิดงานประเพณี เช่น การแสดงมวยไชยาที่พระบรมธาตุไชยา การประกวดความสามารถพิเศษดาว-เดือนของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมโนราห์บำบัดและมวยไชยาประยุกต์เพื่อนำมาใช้เป็นท่าออกกำลังกายให้กับผู้ป่วยมะเร็ง และประการที่หก การนำเสนอผ่านสื่อมวลชน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท กล่าวคือ ประเภทแรก การมีช่องทางการสื่อสารรูปแบบใหม่ เช่น สดิกเกอร์ไลน์ เฟซบุ๊กและโปรแกรมไลน์ ตลอดจนไปถึงการนำเสนอในรูปแบบสื่อประสมในเว็บไซต์ยูทูบและในรูปแบบรายการโทรทัศน์ ประเภทที่สอง การมีช่องทางการสื่อสารในรูปแบบหนังสือนิทานแนวกึ่งกับน้อยไชยา และประเภทที่สาม การมีช่องทางการสื่อสารรูปแบบภาพยนตร์เรื่อง “ไชยา” และภาพยนตร์เรื่ององค์บาก การนำเสนอมวยไชยาผ่านรูปแบบของสื่อมวลชน เรียกอีกอย่างว่า “วัฒนธรรมมวลชน” ให้ปรากฏอยู่ในพื้นที่ใหม่ เพื่อให้มวยไชยาแพร่หลายออกไปในวงกว้าง

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านคติชนวิทยาที่ผ่านมาด้านการสืบทอดและดำรงอยู่ของวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบว่า การสืบทอดและดำรงอยู่ของวัฒนธรรมมีทั้งความเหมือนและความต่างกับงานการศึกษา เช่น การสืบทอดในระบบเครือญาติ ได้แก่ ทำนองสวดและประเพณีสวดพระมาลัยที่บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี (ปรินท์ จารูวร, 2542) ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวของหมู่บ้านดอนโพธิ์ ตำบลชายนาว อำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ณมน ปุષปาพันธ์, 2553) พิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวกูย ที่บ้านละเาะ อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ (พรรณวดี ศรีขาว, 2554) ประเพณีเทศน์กาเผือกในชุมชนไทยวน อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี (ดวงหทัย ลือตัง, 2554) ความเชื่อและพิธีที่เกี่ยวข้องกับผีอารักษ์เมืองเชียงใหม่ (พิมพ์นภัส จินดาวงศ์, 2554) การสืบทอดผ่านวิธีการฝากตัวเป็นศิษย์กับครูและวิธีครูพักลักจำ ได้แก่ การพากย์-เจรจาหนังใหญ่และโขนเรื่องรามเกียรติ์ของครูวีระ มีเหมือน (รัตนพล ชื่นคำ, 2554) คาถาและพิธีกรรมของหมอพื้นบ้านในการรักษาโรคที่บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี (ปานวาด มากนวล, 2556) วัฒนธรรมโนราของบ้านปลายระไม อำเภอบ้านดง รัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ประเทศมาเลเซีย (ปริยารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์, 2558) กล่าวสรุปได้ว่างานการศึกษาที่ผ่านมาเป็นการชี้ให้เห็นคำตอบของการสืบทอดและการดำรงอยู่ของวัฒนธรรม โดยเฉพาะการดำรงอยู่ในข้อมูลทางวัฒนธรรม ในหลายรูปแบบส่วนใหญ่จะเป็นการสืบทอดผ่านสายตระกูล ครู-ศิษย์ ข้อมูลงานวรรณกรรม พิธีกรรม แต่ในขณะเดียวกันผู้วิจัยใช้งานวิจัยเป็นเครื่องยืนยันในข้อค้นพบเพิ่มเติมในการสืบทอดและดำรงอยู่ของวัฒนธรรมในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะผลงานนาฏศิลป์ ได้แก่ ชุดการแสดงในพิธีเปิดงานประเพณี เช่น ชุดการแสดงมวยไชยาที่พระบรมธาตุไชยา การประกวดความสามารถพิเศษดาว-เดือน ของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมโนราห์บำบัดและมวยไชยาประยุกต์เพื่อนำมาใช้เป็นท่าออกกำลังกายให้กับผู้ป่วยมะเร็ง และการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ประติมากรรมปูนปั้นมวยไชยา ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อสังเกตในด้านการสืบทอดและการดำรงอยู่เพิ่มเติมพบว่าจากการสืบทอดและการดำรงอยู่ของมวยไชยาจนถึงปัจจุบันผ่านข้อมูลทางวัฒนธรรมที่หลากหลายรูปแบบเช่นนี้ ทำให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการขับเคลื่อนมวยไชยาผนวกมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดงานประเพณี เช่น กิจกรรมไชยา มหานครศรีวิชัย กิจกรรมแข่งขันมวยไทยไชยาสู่นานาชาติ เป็นการนำเสนออัตลักษณ์ท้องถิ่นมาใช้ในการตอบสนองนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของทางจังหวัด

ประเด็นที่ 2 การดำรงอยู่ของมวยไชยาท่ามกลางความหลากหลายในสังคมร่วมสมัย ในอดีตการสืบทอดมวยไทยไชยาเป็นไปเพื่อการปกป้องเมืองในสนามรบและสามารถเป็นมวยประจำพระองค์ในยามศึกสงคราม ต่อมาในยุคของการบรรจุมวยเข้าเป็นส่วนหนึ่งในงานเทศกาล งานฉลองหรือสมโภช เช่น มวย ไชยาถูกบรรจุเข้าเป็นส่วนหนึ่งในงานแห่พระพุทธรูปทางบกและงานสมโภชที่พระบรมธาตุไชยา และศาลาแก้วห่อง หรือแม่แต่งานบุญใหญ่ในวันมาฆบูชาหน้าสถูปบรรจุอัฐิพ่อท่านมา อดีตเจ้าอาวาสวัดทุ่งจับช้าง อำเภอมะรุ จังหวัดสุราษฎร์ธานีในฐานะบรมครูมวยไชยา ปัจจุบันมวยไชยากลายเป็นมวยเพื่อการพาณิชย์ ทำให้ศิลปะมวยไชยาได้ขยายมิติออกไปหลายด้าน เช่น มวยไชยาผ่านกระบวนการทางวิชาการ มวยไชยาท่ามกลางกระแสการท่องเที่ยว

มวยไชยาผ่านศิลปะและนาฏศิลป์ และมวยไชยาผ่านสื่อมวลชน ทำให้มวยไชยาเป็นที่รับรู้ของหมู่คนที่สนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มวยไชยาจึงถูกคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับชุมชนได้ ทำให้การดำรงอยู่ของมวยไชยาเกิดความหลากหลายในสังคมร่วมสมัย มีข้อค้นพบที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามประเด็นต่อไปนี้

1. การดำรงอยู่ในการสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและการสร้างเครือข่ายทางสังคม ในสังคมผู้นิยามตนเองส่วนหนึ่งจากการนำเสนออัตลักษณ์ของตนเอง กลุ่มชน ท้องถิ่น หรือชาติพันธุ์ เช่น การแสดงพื้นบ้านจึงเป็นกลไกทางวัฒนธรรมที่ใช้แสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนเพื่อให้เห็นว่าตนเองเป็นอย่างไรและแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร จึงนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นด้วย (Halbwachs, M., 1980) การศึกษามวยไชยาในแง่ของการสืบทอดและการดำรงอยู่ของมวยไชยามีบทบาทในการถ่ายทอดประวัติความเป็นมาของมวยประจำถิ่น และท่ามวยที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแบบของมวยไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานียังมีความหมายแฝงที่พยายามสื่อว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางของมวยไทยพื้นบ้านอีกที่หนึ่งซึ่งได้รับการนำมาใช้อย่างต่อเนื่องในการนิยามความหมายของคนไชยา ดังคำประกาศคำขวัญประจำอำเภอไชยาของक्रमมวยว่า “พระบรมธาตุคูเมือง ลือนามศรีวิชัย ผ้าไหมพุมเรียง ทะเลเคียงหาดทราย แหล่งค้าขายไขเค็ม เต็มเต็มมวยไชยา” (ร่อเฟด ละอาด, 2566) รวมไปถึงการนำประวัติมวยไชยาและท่ามวยไชยามาเชื่อมโยงกับอำเภอไชยาว่าเคยอยู่ในอาณาจักรศรีวิชัย กรณีนี้สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนได้นำประวัติความเป็นมาดังกล่าวมาใช้ในการนิยามตนเองว่าเป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนานพร้อมกับการมีมวยพื้นถิ่นของคนไชยา นอกจากนี้ การมีผู้ที่สนใจมวยไชยาทั้งชาวไทยและต่างชาติเดินทางมาเรียนหรือท่องเที่ยวในเมืองมวยยังเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกประทับใจในอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและเป็นการสร้างเครือข่ายทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง

2. การดำรงอยู่ในการเป็นตัวแทนของการท่องเที่ยวในสังคมร่วมสมัย เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนผ่านจากมวยในยามศึกสงครามไปสู่สังคมนิยมรูปแบบใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้นิยมในหลากหลายรูปแบบได้แก่ 1) ความต้องการความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจทั้งในระดับปัจเจกและระดับชุมชน โดยนำสัญลักษณ์ของมวยไชยาเป็นต้นว่า รูปเคารพบรมครูมวยไชยา “พ่อท่านมา” ประดิษฐานอยู่ที่วัดทุ่งจับช้างถือเป็นต้นกำเนิดมวยไชยาภายในรูปเคารพบรรพบุรุษของพ่อท่านมา และเป็นที่เคารพนับถือแก่นักมวยที่ปรารถนาความสวัสดิ์มีชัย และประชาชนเดินทางไปกราบไหว้ หากสมความปรารถนาต้องรำมวยไชยาถวายหน้าเจดีย์บรรพบุรุษของหลวงพ่อ รูปหล่อพ่อท่านมาหรือหลวงพ่อม้าไว้สำหรับบูชาตั้งหน้ารถสำหรับผู้คนได้บูชา ประติมากรรมปูนปั้นมวยไชยาที่แหลมโพธิ์เพื่อแสดงสัญลักษณ์ของแหล่งกำเนิดมวยไชยา และยังมีการจำหน่ายสินค้าทางวัฒนธรรมมวยไชยาออกมาในรูปแบบเสื้อ และกรอบรูปมวยไชยาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ดังนั้น ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความหมายถึง “วัตถุมงคล” และ “สินค้าวัฒนธรรม” อีกด้านหนึ่งพบว่าการนำมวยไชยามาใช้ในบริบทการท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น โครงการจัดงานประเพณี “ไชยา มหานครศรีวิชัย” มีการจำลอง อัตลักษณ์ที่ทรงคุณค่าของอำเภอไชยา คือ พระบรมธาตุไชยา และมวยไชยา 2) การแข่งขันในระดับชาติและระดับโลก หรืออาจกล่าวได้ว่าชาวสุราษฎร์ธานีเลือกที่จะนำวัฒนธรรม โดยเฉพาะมวยไชยาซึ่งแสดงถึงความรุ่งเรืองของเมืองศรีวิชัยที่มีมาแต่อดีตมาใช้เป็นทุนในการพัฒนาท้องถิ่น ดังสมณานามมวยไทยประจำถิ่นที่ว่า “หมัดหนักโคราช ฉลาดลพบุรี ท่าดีไชยา” ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวไทยและชาวโลก เช่น โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย กิจกรรมแข่งขันมวยไทยไชยาสู่นานาชาติ (กิตติพันธ์ ปัญญาภิวงศ์, 2566)

3. การดำรงอยู่ในการสร้างความมั่นคงทางจิตใจ ความเชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของบรมครูมวยไชยา ถือเป็นต้นกำเนิดมวยไชยาชื่อ “พ่อท่านมา” ประดิษฐานที่วัดทุ่งจับช้าง ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา ภายในรูปเคารพบรรพบุรุษของพ่อท่านมา เช่น ความเชื่อนักมวยที่ปรารถนาความสวัสดิ์มีชัยก่อนขึ้นชกมักจะไปกราบไหว้ทำให้เป็นที่เคารพนับถือแก่นักมวย หรือประชาชนเดินทางไปกราบไหว้ขอพร หากสมความปรารถนาต้องรำมวยไชยาถวายหน้าเจดีย์บรรพบุรุษของหลวงพ่อ ล้วนเป็นความเชื่อที่ได้รับการสืบทอดมาจากอดีต พบทั้งในรูปแบบ

มุขปาฐะ การบันทึกเป็นลายลักษณ์ ตลอดจนการถ่ายทอดผ่านสื่อสมัยใหม่ โดยเฉพาะนักมวย หรือผู้คนมีเรื่องเดือดร้อนใจ หรือต้องการขวัญกำลังใจการดำเนินชีวิต มักจะมาขอพรและบนบานต่อพ่อท่านมาบรึมมวยไชยา เพื่อให้เรื่องราวผ่านคลายหรือหายไปจากชีวิต เหล่านี้จึงแสดงให้เห็นว่าผู้คนยังคงเชื่อในอำนาจบารมีของบรมครูมวยไชยาว่าสามารถช่วยเหลือและคลี่คลายให้ได้รับสิ่งที่ปรารถนาได้ รูปเคารพพ่อท่านมาจึงยังเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของนักมวยและผู้คนมาจนถึงทุกวันนี้ โดยเฉพาะความเชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของพ่อท่านมาได้รับการนำมาผลิตซ้ำเพื่อใช้ในการสร้าง “วัตถุมงคลพ่อท่านมา” จัดทำเป็นรูปหล่อพ่อท่านมาหรือหลวงพ่อกะโหล่มาไว้สำหรับบูชาตั้งหน้ารถ ส่งผลให้ความเชื่อดังกล่าวปรากฏเป็นรูปธรรมและแพร่หลาย ติดตัวไปกับผู้ที่เชื่อถือศรัทธาไปทุกพื้นที่ (ร่อเฟด ละอาด, 2566)

4. การดำรงอยู่ของมวยไชยาเกิดศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ มวยไชยาจัดอยู่ในศิลปะการแสดงประจำถิ่นของคนไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมาภาครัฐส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนได้นำทุนทางวัฒนธรรมมวยไชยาไปใช้ในเชิงสร้างสรรค์ โดยการต่อยอดในรูปแบบผลิตภัณฑ์และการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ชุดการแสดงมวยไชยา และประติมากรรมปูนปั้นมวยไชยาเพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ประจำถิ่นไชยา จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยเห็นคุณลักษณะที่โดดเด่นของวัฒนธรรมด้านศิลปะการแสดงที่สามารถผนวกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของงานประเพณีตามนโยบายของรัฐในการสืบสานประเพณีของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และผนวกเข้ากับประเพณีประติมากรรมปูนปั้นมวยไชยาใหม่ของทางราชการ (ศิริพร ณ ถลาง, 2559) เช่น ประเพณีไชยา มหานครศรีวิชัย กิจกรรมแข่งขันมวยไทยไชยาสู่นานาชาติ จัดขึ้นที่เวทีชั่วคราวแหลมโพธิ์ ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่กระตุ้นให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชมศิลปะการป้องกันตัวในแบบมวยไชยา

ในวงวิชาการด้านการศึกษาในสังคมร่วมสมัยได้นำทฤษฎี “คติชนสร้างสรรค์” มาเป็นแนวทางในการศึกษาการดำรงอยู่ของมวยไชยาในสังคมร่วมสมัยทำให้เห็นพลวัตทางวัฒนธรรม ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาด้านการศึกษาในสังคมร่วมสมัยของวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ เช่น ปูนปั้น ตำนาน ประเพณี โขน พระพุทธรูป วัตถุมงคล พระบรมธาตุเจดีย์ เพราะวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมที่ต่างกันออกไป ซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้จะช่วยให้เห็นแบบแผนการศึกษาในสังคมร่วมสมัยของวัฒนธรรมมวยไชยาอีกรูปแบบหนึ่ง

สรุปและข้อเสนอแนะ

การสืบทอดความเป็นมาของมวยไชยาและการดำรงอยู่ของมวยไชยาศิลปะการต่อสู้ในสังคมไทยร่วมสมัยพบการสืบทอดมวยไชยา จำแนกเป็น 3 ยุค คือ ยุคที่หนึ่ง มวยไชยาเพื่อป้องกันข้าศึกศัตรู ยุคที่สอง มวยไชยาเพื่อการสมโภช สืบต่อกันมาในรูปแบบมุขปาฐะ และยุคที่สาม มวยไชยาเพื่อการพานิช การดำรงอยู่ของมวยไชยาได้รับการเผยแพร่ออกไปในวงกว้าง ได้แก่ งานเขียนเชิงวิชาการ ครู-ศิษย์ ประติมากรรม นาฏศิลป์ และการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ส่วนการดำรงอยู่ของมวยไชยา จำแนกเป็น 4 ประการ กล่าวคือ ประการแรก การนำเสนอผ่านกระบวนการวิชาการ ได้แก่ ตำรา หลักสูตร รายงานการศึกษาค้นคว้า และบทความวิชาการ ประการที่สอง มวยไชยาในกระแสการท่องเที่ยว ได้แก่ สินค้าทางวัฒนธรรม มวยไชยาผนวกเข้ากับงานประเพณี มวยไชยาในเวทีนานาชาติ มวยไชยาส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น ประการที่สาม มวยไชยาทำให้เกิดศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ ได้แก่ รูปเคารพบรมครูมวยไชยา วัตถุมงคล ประติมากรรมมวยไชยา ชุดการแสดงมวยไชยา มวยไชยาประยุกต์เป็นท่าออกกำลังกาย และการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ข้อเสนอแนะ ผลจากการนำองค์ความรู้ในเรื่องการสืบทอดและการดำรงอยู่ของมวยไชยาจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ ใช้เป็นกรณีศึกษาในระดับอุดมศึกษาในรายวิชาภาษากับวัฒนธรรม และคติชนวิทยา และ 2) ด้านนโยบายทั้งในระดับจังหวัดและ

หน่วยงานท้องถิ่นสามารถขับเคลื่อนมวยไชยามาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาไปสู่การจัดการท่องเที่ยว อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นที่น่าสนใจควรจะศึกษาเพิ่มเติมได้อีกโดยเฉพาะวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อนำมาเปรียบเทียบและหาข้อสรุปว่ามีการสืบทอดและดำรงอยู่ของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นเป็นแบบใด

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพันธ์ ปัญญาภิวงศ์. (10 สิงหาคม 2566). การดำรงอยู่ของมวยไชยาในกระแสการท่องเที่ยว. (สุวิมล เวชวิโรจน์, ผู้สัมภาษณ์)
- ณมน ปุષปาพันธ์. (2553). การดำรงอยู่ของความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวในสังคมไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาหมู่บ้านดอนโพธิ์ ตำบลชายนาว อำเภอสโน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงหทัย ลือดัง. (2554). การสืบทอดประเพณีเทศน์กาเผือกในชุมชนไทยวน อำเภอสโน จังหวัดสระบุรี. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรมินทร์ จารูร. (2542). การสืบทอดทำนองสวดและประเพณีสวดพระมาลัยที่บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ ทองแจ่ม และสมบูรณ์ ตะปนา. (2558). องค์ความรู้มวยไชยา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2(2), 116-123.
- ปริยรัตน์ เชาวลิตประพันธ์. (2558). วัฒนธรรมโนรา : การดำรงอยู่และการสืบทอดในบริบทของบ้านปลายระไม อำเภอบึงดั่ง ภูเขาคำ (ไทรบุรี) ประเทศมาเลเซีย. ใน ดุษฎีนิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปานวาด มากนวล. (2556). บทบาทและการสืบทอดคาถาและพิธีกรรมของหมอพื้นบ้านในการรักษาโรคที่บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณวดี ศรีขาว. (2554). การสืบทอดและบทบาทของพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวกูย ที่บ้านละเอาะ อำเภอ. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์นภัส จินดาวงศ์. (2554). การดำรงอยู่และบทบาทของความเชื่อและพิธีที่เกี่ยวข้องกับผีอารักษ์เมืองเชียงใหม่ในปัจจุบัน. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ร่อเฟด ละอาด. (8 สิงหาคม 2566). การดำรงอยู่ของมวยไชยา. (สุวิมล เวชวิโรจน์, ผู้สัมภาษณ์)
- รัตนพล ชื่นคำ. (2554). การสืบทอดการพากย์ - เกราะหนังใหญ่และโขนเรื่องรามเกียรติ์ของครูวีระ มีเหมือน. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ณ ถลาง. (2559). คติชนสร้างสรรค์ : บทสังเคราะห์และทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2557). องค์ความรู้มวยไชยา. สุราษฎร์ธานี: อุดมลาภการพิมพ์.
- Halbwachs, M. (1980). On Collective Memory. by Lewis A. Coser. Chicago: University of Chicago Press.